

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum I. Decretalium, Per quadraginta, & tres Titulos distributum, in
quo agitur De Constitutionibus, Seu Legibus universim ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1706

§. II. An Ecclesia læsa in alienatione fundi restituatur etiam in fructibus?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73031)

absit, præmissa citatione, & litis contestatione, restitutio fiat.

Resp. 2. si restitutio petatur *incidenter* (ut si læsus conveniatur ab altero) eam petendam excipiendo contra læsores, docendoque læsionem suam, adversus quam restitutionem postulat: quia verò hæc exceptio oritur ex actione temporali (scilicet jure petendi directè restitutionem) quod jus tantum quadriennio durat, nec ipsa diutius, quam quadriennio competit.

§. II.

An Ecclesia læsa in alienatione fundi restituatur etiam in fructibus?

2729.

Nimirum non tantum in re principali, ipso scilicet fundo; sed etiam in fructibus interim perceptis, si adhuc extent, vel in se, vel in eo, quo alter factus est locupletior? affirmat Abbas in c. 1. h. t. n. 4. & alij: negant Molin. de just. D. 575. Lessius de just. n. 2. c. 17. d. 10. Layman l. 3. tr. 4. c. 11. nu. ult. & in c. 1. n. 8. h. t. Resp. 1. si læsio fuit in contractu gratuito, restituendos etiam fructus, deductis expensis; si autem in contractu oneroso, & læsio est tantum in æqualitate contractus, seu pretij, tum restituendos fructus solum juxta proportionem diminuti pretij: si demum læsio erat in substantia venditionis (quia scilicet absolutè non expediebat Minori, rem illam alienari) & restitutio fit ex necessitate legis, etiam fructus cum re probabiliter restituendos esse; esto probabilius sit oppositum.

Prima pars (quam tenet Pirhing h. t. n. 27. Wading. de contr. D. 2. d. 6. §. 1. n. 2. Molin. cit. Less. cit. Reginald. l. 25. c. 9. n. 145. Filliuc. tom. 33. c. 4. g. 8. & alij) probatur: quia tunc læsus est non tantum in re ipsa; sed etiam in fructibus; restitutio autem fit in eo, quo quis læsus est. Secunda pars (quam cum Pirhing n. 73. tenent Molin. & Less.) quia sic læsus est solum in eo, quod defuit ex justo pretio; & in fructibus respondentibus quantitati pretij, quod defuerat; restitutio autem fit in eo, in quo est læsio, non in alio. Ergo. Tertia pars (quam tenet Wadingus cit. contra Molin. Less. & Pirhing) probatur ex L. Patri, ff. de Minoribus, ubi hoc a-

perte statuitur. Si minori pretio (inquit lex) quam oportuit, vendidit adolescens, emptor juberi debet, prædia cum fructibus (loquitur de jam perceptis, ut habetur paulò ante) restituere; juvenis autem eam ex pretio reddere, quatenus ex ea pecunia locupletior est. Et ita etiam tenent communiter Doctores utriusque juris, ut videri potest apud Wadingum cit.

Dices. 1. Emptor in eo casu fuit verè Dominus empti; ergo verè fecit fructus suos, quos interim percepit; ergo injustè jubetur eos restituere. R. N. ult. conseq. quia etiam fuit dominus rei, & tamen non est injustum, quòd jubeatur eam restituere. Deinde dici potest, fuisse dominum dominio debili, & revocabili; non firmo.

2730.

Dices 2. ideo, cum jubetur restituere rem, nihil injustum jubetur, quia pro vicissim illi redditur pretium; sed pro fructibus nihil redditur; ergo. Resp. dist. ma. si id Judex faciat, ex jurisdictione propria, C. si auctoritate legis, N. causalem. Nam tota ratio justij præcepti tunc est auctoritas juris, non rei compensatio per pretium; hinc C. min. dist. conseq. ergo cum jubetur ex jurisdictione propria Judicis, fructus reddere, injustum jubetur, trans. cum auctoritate juris. N. conseq.

2731.

Hinc nota, quòd sicut jus sine ulla injustitia potest præscribere certam solennitatem in alienatione rerum, Minoris, vel Ecclesiæ, qua non servata emptor teneatur rem reddere cum fructibus perceptis; ita etiam possit sine ulla injustitia permittere, ut earum dominium transferatur servatis solennitatibus, fructusque ex illis percipiat, ac retineat, donec Minor se læsum sentiens per Judicem eos repetat. Sic Layman, & Lessius nobis contrarij fatentur, quòd possit quis hæreditatem consequi ex testamento minus solenni, eamque retinere, ac fructus inde percipere, donec eam hæres ab intestato cum fructibus per Judicem repetat.

Ne autem propter hæc quis terreatur à contractibus cum Ecclesia, vel Minore celebrandis, metu restitutionis etiam fructuum; L. quod si Minor, §. 1. ff. de Minoribus cautum est, ut non semper concedatur, sed omnia ad bonum, & æquum redigantur. Hinc si fructus ab emptore, bona fide percepti, non amplius extant; nec

2732.

nec

nec ex iis emptor factus est ditior, ad eorum restitutionem Minori non tenetur; secundo, si expensas fecit, & hæc compensari ipsi debent cum laboris æstimatione, ut dixi alibi; imò etiam, si damnum grave passus esset, quòd interim pecunià suà caruerit.

Quarta pars etiam probatur: quia nulla lex datur, jubens restitui omnes fructus in eo casu. Nam lex, citata per adversarios, loquitur solum de læsione *ex inæqualitate contractus, & pretij*. Ubi etiam nos concedimus juxta quantitatem pretij, quòd defecit, restituendos esse fructus interim perceptos. Ratio autem majoris probabilitatis est in eo, quòd restitutio non datur, nisi ad ea, in quibus est læsio; sed læsio est tantum in fructibus, qui respondent pretio, quòd defuit; nam reliquos fructus, & rem compensat datum pretium; ergo.

§. III.

Qualiter servari debeat æqualitas dati, & accepti, concessa læso restitutione in integrum?

2733.

Quæstio est, an, cum sit restitutio in integrum, & v. g. emptor Minori fundum reddere debet, Minor vicissim, præter pretium, emptori etiam debeat solvere *expensas* necessarias, & utiles cum æstimatione laboris, consideratas secundum se, & absolutè; an verò cum respectu ad meliorationem, quæ inest rei, dum restituitur? Resp. vel valor meliorationis, tempore restitutionis faciendæ, est minor valore expensarum, vel major? si minor? sufficit solvi valorem meliorationis; si major? sufficit solvere æstimationem expensarum, & laboris. Primum habetur in *L. fundo, 38. ff. de rei vindic. gloss. ibi: V. plus pretio*; Abb. in *c. 1. h. t. num. 4.* Molin. *D. 375.* & ratio est, quia aliàs restituendus de novo læderetur; & emptor sibi imputare debet, quòd fecerit majores expensas, quàm ostendat fructus. Secundum habetur *cap. 1. h. t.* ubi dicitur, quòd ei, contra quem petitur restitutio, refundi debeant *sumptus bona fide facti*; non autem *meliorationes*. Et ratio est, quia melioratio rei est accessoria ipsi rei: ideoque re restituta, & ipsa restitui debet,

Tom. I.

modò indemnis servetur alter, reddendo illi valorem expensarum laboris &c. Layman *in cit. c. 1. n. 7. h. t.*

Hæc responsio procedit etiam in alijs restitutionibus, quæ v. g. fiunt per rescissionem alienationis ob læsionem ultra dimidium in justo pretio, etiam ab eo, qui dominium utile tantum habet in re, quam melioravit, quales sunt Vasallus, emphyteuta, fideicommissarius &c. Molin. *D. 365.* Excipe tamen, si ex consuetudine recepta in aliqua provincia, melioramenta secundum valorem, quem habent tempore restitutionis, solvantur, & restituantur, sive is major, sive minor sit valore expensarum, & æstimationis laborum.

ARTICULUS XI.

Quis sit effectus restitutionis in integrum?

Resp. quòd, cum minor, vel Ecclesia restituitur, etiam iis, contra quos restituantur, reponantur in pristinum statum, *L. ergo, 22. §. sicut, ff. de minorib.* Hinc si ob læsionem in venditione restituantur contra emptorem, reddere debent pretium emptionis, quatenus probatur verum in utilitatem læsi, qui restituitur, *L. pradiorum, 10. C. de prædijs minor.* & expensas omnes necessarias, ac utiles ab emptore in rem emptam bona fide factas, una cum laboris æstimatione, ac melioramentis, *c. fin. h. tit. L. intra, 99. junct. gloss. V. expensas, ff. minorib.* secus est de expensis voluptatis causâ factis; *L. sine 32. §. item respondit, ff. de administr. Tut.* Nec is, contra quem restitutio facta est, prius tenetur rem læso reddere, quàm sibi reddita sint hætenus enumerata Abbas *in cit. c. 1. n. 3.*

Præter hoc ad effectum restitutionis etiam pertinet, quòd pendente ejus iudicio, regulariter loquendo, nihil ab una, vel altera parte sit innovandum; donec res finita sit, *L. unica, C. de restit. in integrum postulata*; quòd intellige de restitutione *postulata*; sicut dictum *hoc num. de effectu restitutionis impetratæ*. Ex hoc sequitur, effectum *petite restitutionis* contra sententiam esse, quòd ejus executio suspendatur, nisi subsit malitia in detrimentum alterius *c. 6. h. t.* quamvis Barb. in *c. 1. h. t. n. 3.* velit, quòd restitutio pe-

M m m m

titã